

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnica znaša:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrta leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nve.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nve.)

Telefon št. 510.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posiana, osmrtnice in javne zahvale, do maci oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. 11. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Kazenske razprave v okrožju deželnega sodišča tržaškega.

Naše moderno kazensko postopanje je sezidano na načelih istinenosti, neposrednosti in javnosti. Kazenski sodniki morajo vsled tega soditi na podlagi tega, kar se neposredno pred njimi vrši in kar slišijo iz ust strank, udeleženi v kazenskem postopanju. Izvrševanje teh temeljnih načel pa je naravnost nemogoče, če sodniki ne umejo jezika udeleženi strank, oziroma, če stranke ne umejo svojih sodnikov. V takih slučajih ne more živa beseda neposredno delovati na sodnika, temveč se mora isti slepo zanašati na to, kar mu priobčuje mnogokrat nespreten in neizurjen sodni tolmač. V nekaterih slučajih je seveda nemogoče, da bi se izognili temu zlu, in sicer takrat, kadar govori ena ali druga stranka jezik, ki je v naši deželi nepoznan. V takih slučajih je pomoč sodnega tolmača neizogibna, a tudi kolikor toliko opravičena, ker se vendar ne more zahtevati od sodnika, da bi poznal vse jezike, ki se govore na tem svetu. Popolnoma neopravičeno in naravnost protizakonito pa je, če se mora sodišče posluževati tega pripomočka v slučajih, ko govori stranka jezik, ki ga govori večina prebivalstva dotične dežele. V takem slučaju pa se nahaja slovanska večina naše kronovine.

Razmere, ki vladajo v tem oziru na Primorskem, so tako žalostne in neverjetne, da jih človek, ki teh razmer do sedaj ni videl iz bližine, skoraj ne more verjeti. Vendar je, žalibog, žalostna a gola resnica, da se pred primorskimi sodišči vrši večina kazenskih razprav na ta način, da obtoženec ne ume svojih sodnikov, oziroma javnega obtožitelja, ali pa da sodnik ne ume svojega obtoženca. Jednostavno pregledovanje rezultatov zadnjega ljudskega štetja pončuje vsakega, da večina prebivalstva okrožja deželnega sodišča tržaškega pripada slovenski narodnosti. Sodni okraj komenski, sežanski, podgraški so čisto slovenski okraj, v katerih se ne nahaja skoraj niti eden Lah. Okraj koperski, priranski in voloski so po svoji ogromni večini slovenski oziroma hrvaški in se nahajajo laški prebivalci le v nekaterih pomorskih mestih, a celo v sodnem okraju tržaškem pripada slovenski narodnosti vsa okolica se skoraj 40000 prebivalcev. A ne samo, da so vsi ti prebivalci slovenske oziroma hrvaške narodnosti, ni pak uvažiti treba tudi to, da izveniši nekoliko inteligence in nekoliko vasi v bližini laških mest vse ostalo prebivalstvo razun svojega materinega jezika ne govori in tudi ne ume nobenega drugega jezika. Vkljub temu se vršijo vse kazenske razprave na e. kr. deželnem sodišču v Trstu izključno le v laškem jeziku, t. j., javni obtožitelj govori vedno in trdovratno le laški, takó, da v 90 od 100 slučajev obtoženec niti ne vé, za kaj je tožen.

Nadalje se razsodba razglahuje isto tako v laškem jeziku. Le posamična vprašanja, namenjena obtožencu oziroma pričam, stavlja predsednik dotične razprave v slovenskem ozir. hrvaškem jeziku, a mnogokrat se nahajajo mej votanti, žalibog, sodniki, kateri teh vprašanj in seveda tudi odgovora ne razumejo in katerim mora potem predsednik razprave iste prevajati v laščino.

V komenskem, podgraškem in deloma tudi v sežanskem okraju pa zahtevajo od tamošnjih prebivalcev še več jezikovnega znanja; vsi zapisniki namreč, sestavljeni v kazenskem postopanju radi zločinov in pregreškov, so napisani skoraj brez izjeme le v nemškem jeziku, da-si bi v teh okrajih menda na tisoč prebivalcev komaj našli enega človeka, ki bi umel nemški jezik. Tako se torej dogaja, da

slovenskega kmeta, ki razun svojega slovenskega ne pozna drugega jezika, zaslišuje sodnik, ki sam le malo slovenskega ume, da se potem njegove izpovedbe zapisujejo v nemškem jeziku, da se mu dostavlja laška obtožnica, od katere seveda ne ume niti ene besede, da se vrši potem v Trstu razprava zopet v laškem jeziku, t. j. da ga toži državni pravdnik v tem jeziku, tako, da se obtoženec niti ne more braniti proti obdolžitvam, in da se naposled tudi rozsodba razglaha v laškem jeziku. Od vsega, kar se torej radi obtoženca in z njim vrši, ume on morda le predsednikovo vprašanje, je-li kriv, in naposled predsednikovo naznanilo, da je obsojen na toliko in toliko mesecev. Od reveža kmeta se zahteva torej, da bi on poleg svojega materinega jezika poznal nič manje nego dva druga jezika, a od sodnikov, kateri so za to plačani in ki imajo soditi o krivdi in nekrivdi in večkrat celo o življenju dotičnega obtoženca, se ne zahteva ni toliko, da bi poznali deželne jezike.

Take razmere niso samo krivične in v očitnem protislovju z obstoječimi zakoni, zagotavljajočimi jezikovno enakopravnost vsem v Avstriji živčim narodnostim, temveč služijo naravnost nasramoto državi, katera hoče biti pravična vsem svojim narodom. Take razmere stojijo tudi v nasprotju s temeljnimi načeli pravičnega pravosodja, a lahko se trdi, da tudi z najpriprostejšimi zahtevami humanitete. Že v navadnem življenju, so sebo in vsaki važnejši priliki, se poslužuje vsakdo najraje svojega materinega jezika, tudi če ume nekoliko tujih jezikov. Tem bolj pa želi vsakdo govoriti svoj jezik, to je tisti jezik, ki ga najbolje pozna, takrat, kadar se ima braniti proti obdolžitvam, kadar mora torej braniti svojo čast in v časih celo življenje svoje. S tem pa, da obtoženca tožijo v njemu popolnoma neumljivem jeziku in da se njegove izpovedbe zapisujejo v drugem njemu isto tako, ali še bolj nerazumljivem jeziku, se pregrešuje dotična sodna oblast ne samo proti jezikovni enakopravnosti, temveč krati obtoženca naravnost pravico branitve, ki je vendar ena naših najvažnejših in najdragocenejših pravic.

Če se pa kaj takšnega vrši na navadnih razpravah, t. j. na razpravah pred sodniškokovnjaki, na katerih vsaj eden ali več sodnikov ume jezik obtoženca in prič, kaj naj porečemo o razpravah pred porotniki, ki se se slovenskimi strankami vršijo vedno in izključno le s pomočjo tolmačev?! Porotniška klop je namreč tudi za slovenske oziroma hrvaške obtožence, torej za veliko večino vseh slučajev, sestavljena skoraj edino le iz Lahov. Porotniki torej skoraj nikdar ne umejo obtoženčeve branitve in izpovedb zaslišanih prič, temveč se morajo popolnoma zanašati na prevod tolmačev. A ravno pred porotniki se vršijo najvažnejše razprave. — Ako je mogoče najti mej manjšino prebivalstva, t. j. mej Lah, dovolj sposobnih oseb za porotniško službo, gotovo bi mej večino, t. j. mej slovenskim, oziroma hrvaškim prebivalstvom našli dovolj sposobnih porotnikov. Do sedaj pa je sodna oblast v tem oziru sledila jako čudno prakso. Zahtevala je namreč, da vsaki porotnik pozna laški jezik, nikdar pa ni zahtevala, da bi vsaki porotnik poznal tudi slovenski, oziroma hrvaški jezik, torej jezik velike večine prebivalstva te dežele. Taka praksa pa je, kakor je bilo povdarjeno, popolnoma krivična in nezakonita.

Nujno je potrebno, da se te mnogoletne krivice vendar enkrat odpravijo in da se tudi na Primorskem uredi kazensko postopanje po načelih moderne in pravičnega pravosodja.

Da pa je slovensko uradovanje mogoče tudi na Primorskem, dokazujeta okrajni sodišči v Sežani in Podgradu (deloma tudi v Komnu), kjer se je začelo v kazenskih pravnih o prestopkih sestavljati zapisnike in rozsodbe v slovenskem jeziku.

Kar je na Krasu mogoče, to mora biti mogoče tudi na deželnem sodišču v Trstu, pod katero spadajo omenjeni okraj.

Dr. R.

Recimo dve tri o Burih.

(Zvršetek.)

Pred nedavnim sem čital — ako se ne motim v »Neue Freie Presse« — list nekega generala, ki opisuje, kako so Buri postopali s špijoni, poslanimi od Angležev. Kazali so jim stare, antidiluvialne topove, a druge moderne, narejene največ po angleških tovarnah, so jim previdno prikrivali. Zato so pa tudi preširni Angleži mislili, da s par tisoči vojakov in nekoliko topovi premagajo kmetske Bure. Ali, kakor nas uči tek vojne, so se prevarili kruto.

Večrat smo se spomnili imena Cecila Rhodesa. Naj mi ljubeznivi čitatelji in prijazne čitateljice »Edinosti« oprostite, da spregovorim nekoliko besedij o tem zares znamenitem možu.

Cecil Rhodes je sin nekega župnika. Brez vsacega premoženja je prišel v južno Afriko. Nadarjen, kakor je, povspel se je v razmerno kratkem času ne le do najbogatejšega, ampak tudi do najnamenitejšega moža na vsem afrikanskem jugu.

In resnično, tudi največi nasprotnik njegov ne more mu odrekati izrednih zmožnosti, posebno pa še na polju finančnem. Lahko ga prištevamo največim talentom današnjega časa, da-si ni državnik, kakor je bil n. pr. Bismarek. Kakor je bil Napoleon I. velik strateg, a slab državnik, tako je tudi Rhodes velik talent finančni, ali slab državnik.

Ko je večkrat imenovani Cecil Rhodes postal minister v Kaplandu, imel je usodo južne Afrike v rokah, toliko več, ker si je bil znal pridobiti naklonjenost Afrikanerjev. Ali njemu ni bilo toliko ležeče na koristi celokupne države angležke, kolikor na svoji lastni častilakomnosti. Poglavitna naloga mu je bila, da si pridobi zlato polje pri Johannesburgu in na ta način pomnoži svoje bogastvo in svoj upliv. Vse to bi bil on lahko mirnim potom dosegel, ko bi bil pravi državnik. A to ni bil, niti bo kedaj. V tem smislu ga lahko primerjamo, kakor smo omenili gori, Napoleonu I.

Zlati rudniki pri Johannesburgu niso mu dali miru ne po noči, ne po dnevu. Zmerom je mislil in ukrepal, kako bi si jih prisvojil. Prišel je do zaključka, da ne pride do svojega smotra drugače, nego li, da vlado angleške zavede v vojno z Buri.

V to svrhu je skušal javno menenje v Angležki pridobiti na svojo stran. To je prav lahko storil, ker je imel cel štab časnikarjev, ki so pisali in delovali v smislu njegovem. Kakor bogataš je imel mnogo uplivnih prijateljev, celo na istem dvoru angležkem.

Tu je treba konstatovati, da v Angležih vse igra — mlado in staro, bogataš in siromak, lord in najmlajša sobarica v hotelu. Da to dosežejo, izdajajo kapitalisti angležki akeije, glaseče se na majhne izneske. Na ta način spravljajo v kratkem času nešteto takega papirja mej narod.

Cecil Rhodes je začel po svojih novinah pisariti, kako hitro bi se dvignile »zlate« akeije, ko bi rudniki pri Johannesburgu prišli v roke Angležev. Te vesti so angležki narod kar elektrizovale. Sinovi Albiona so

začeli rožljati s sabljo. To je bila voda na vladni mlin. In v resnici! V primerno kratkem času se je začel v Afriki krvavi ples, kateri še danes ni ončan.

Iz teh vrstic je pač vsaki čitatelj »Edinosti« lahko izprevidel, kaj je pravi vzrok krvavi vojni, za katero se zanima ves svet. Prazne so torej besede državnikov angleških, ako trdijo, da so jih oni Buri sami prisilili do boja. Cecil Rhodes je mož, ki je, in sicer iz sebičnih namenov, zanetil ogenj, kateri pa utegne imeti še osodepolnih posledic ne le za Bure in Angleže, ampak morda tudi za druge velevlasti evropske.

»Ako si imel do sedaj, cenjeni čitatelj ali ljubezniva čitateljica, simpatije do junaških Burov, upam, da boš od sedaj še bolj želel uspeha narodu, ki se bori za svoj obstanek — za »s v o b o d o z l a t n o !«

Politični pregled.

TRST, 16. februarja 1900

K položaju. Zdi se, da na krajih desnice prevladuje mnenje, da ni bilo dobro, da je vlada tako hitela s sklicanjem državnega zbora. »Reichswehr« je dobila n. pr. iz krogov desnice situacijsko sliko, v kateri dopisnik obžaluje ta korak. Če tudi na konferencah ni došlo do pozitivnega sporazumljenja, vendar se je približala možnost takega zporazumljenja, kajti dobro voljo — tako trdi pisec — kažejo na obeh straneh. Tudi mnogokatera diferena se ni pokazala tako velika, kakor se je mislilo da je. Če ne drugega bi konferenca dovela do ublaženja nasprotstev, ako ne stopijo nepričakovano kaki nevšečni dogodki vmes. A baš v državnem zboru je nevarnost takih dogodkov. Pomisliti je, da je sklicanje državnega zbora spravilo češke poslance v nevarno položaj, ker se morajo odločiti za ali proti obstrukciji.

To pa je sitno, ker nimajo še nikakih vidnih vspehov. Ako bi pa konferenca dozorila vsaj v toliko, da bi jim dala vsaj jamstvo za varovanje njih vitalnih političkih koristi, bi se lahko odpovedali obstrukciji. A kako naj prevzamejo sedaj odgovornost nasproti narodu?! Zelo dvomljivo je sedaj, da-li zmernejši življi v klubu obdržé nadvladje. Od tega pa je odvisna ne le usoda pravne konferenca, ampak tudi parlamenta. Sedaj je vprašanje, da-li bo vlada mogla podati Čehom kako stvarno možnost, da se odvedo obstrukcijski politiki, ne da bi zašli v nasprotje z narodom in bi ojačili radikalizem?!

Isto misel razvija tudi brzojavno dunajsko poročilo v »Politiki« o situaciji češkega kluba. Ako na razpravi o vnanjem in notranjem jeziku ne pride med strankama do sporazumljenja, in ako tudi posredovanje vlade ostane brez vspeha, morajo merodajni činitelji poseči vmes, da ustvarijo stanje, ob katerem bo možno parlamentarno delovanje, to je: odločilni krogi morajo pripomoči Čehom do notranjega uradnega jezika. To morajo storiti; ako ne — tako zaključuje praški list — ostane parlamentarna kriza permanentna!!

Vprašanje je le, da-li izvestni krogi na Dunaju ne žele tega?!

Spravne konference. Pododsek češkega oddelka pravne konferenca je v večerajšnji seji dovršil svojo nalogo. V kolikor se da soditi po kratkem brzojavnem poročilu, bi morali meniti, da so se menjenja nekoliko približala jedno drugemu, ali vsaj oddaljila se niso. Poročilo se glasi:

»V predpoludanski seji pododseka za preosnovno volilnega reda za češki deželni zbor so se sporazumeli glede uvedanja neposrednih volitev v kmečkih občinah ter o tem, da se na novo ustanovi obč

skupina volilcev, kakor za državni zbor. Obe stranki sta zahtevali načeloma, da se loči deželni zbor v tri kurije: v kurijo veleposestva, v češko in nemško kurijo. O volitvah iz kurij naj se jednako upoštevajo agrarske, obrtne in industrijalne koristi. Glede zahtev Nemecev naj bi imela češka in nemška kurija pravico »veta« proti nekim sklepom deželnega zbora, kateri sklepi naj bi se natanko označili v zakonu, kakor tudi glede razmerja veleposestnikov nasproti narodnim kurijama, niso zastopniki češki in konservativnega veleposestva izrekli načelnega nasprotja, vendar pa naj bo končno pritrjevanje k tej točki odvisno od tega, če se doseže sporazumljenje v vsem obsegu vprašanj, predloženih konferenci. Tudi Nemci so naglašali »imunitet« (zvezo) med vsemi predmeti pravne konference, zlasti med volilno preosnovo in ustanovitvijo kurij s pravico »veta«. S tem je bila naloga, odkazana pododseku, rešena ter so izvolili posl. Eppingerja, da poroča o istem v plinarni seji.

O večerajšnji seji moravskega oddelka poročajo brzobjavke:

»V popoldnanski seji moravskega oddelka pravne konference so Čehi protestirali proti temu, da se ni Šlezije privzelo k razpravi pravne konference ter so zahtevali ločeno konferenco za Šlezijo. Nemci so se izjavili proti tej zahtevi. Temu je sledila obča debata o jezikovnem vprašanju na deželnih uradih. Minister-predsednik dr. pl. Körber je izvajal, na katerih temeljih bi se dala rabiti oba jezika v zunanjem službovanju. Potem so se posvetovali o temeljnih točkah notranjega službenega jezika. V ponedeljek bodo nadaljevali razpravo.

Ali nismo rekli?! Kako blizo je možnost, da se ob vprašanju volilne preosnove na Dunaju razbije vse iskreno prijateljstvo nemških liberalcev do gospoda Körberja — kakor smo izvajali večeraj na tem mestu — kaže današnja »Neue Freie Presse«. Govore v uvodnem članku o dejstvu, da je vlada predložila deželnemu zboru nizavstrijskemu načrt volilne preosnove za mesto dunajsko, ki je v bistvenih točkah soglasen z onim, sklenjenim od večine mestnega zbora dunajskega, opaža »Neue Freie Presse« pikro na adresu Körberjevo, da to ne kaže »trdne, nepristranske in od srčnega bitja časa ozviljene uprave«. Dunajski list ironizira namreč tu lepe besede Körberjeve v navodilih, podanih nedavno podrejenim oblastim. Tudi g. Körber utegne okusiti slast prijateljstva ljudij, ki ne poznajo nikogar, razun — svoje koristi.

Tržaške vesti.

Zatožbe župana tržaškega proti upravi mestne plinarne. Večeraj smo prinesli kratko poročilo o vpredvečerajšnji seji našega mestnega sveta, v kateri je — med drugim — župan ponavljal svoje zatožbe proti upravi mestne plinarne. Ker te zatožbe niso le težke, ampak jih je župan tudi oprl na konkretne podatke, morajo zanimati vsakogar. Evo jih v kratkih potezah tudi za naše čitatelje:

V prvi polovici leta 1898 se je že pripetil slučaj, da je mestna plinarna, mesto da bi bila izročila mestnemu računovodstvu dotični proračunani znesek, 125.000 gld., je še vzdignila zopet novec iz mestne blagajne. Opozorjen na to od mestnega računovodstva, je župan odredil, da se mora vsako nadaljno izplačevanje upravi mestne plinarne zaustaviti. To je bilo v juniju 1898. Stvar je prišla pred mestno delegacijo in le-ta — vidé, da je plinarna v zadregah in da absolutno potrebuje denarja — je dovolila zopet predjui do 200.000 gld. Ta predjui je plinarna vrnila v letu 1899.

Ker pa se mestno računovodstvo ni čutilo varno, je v oktobru 1898. l. stavilo konkreten predlog, naj se razmere med plinaro in mestnim računovodstvom spravijo na čisto. V zmislu tega predloga je župan dne 1. novembra 1898 l. poslal upravi plinarne noto s primernim pozivom.

Le-ta pa ni hotela ustreči zahtevi župana in niti odgovorila ni na njegovo noto. Pač pa so za prvo polletje 1898 svoto 324.280 gld., preračunjeno in dovoljeno za nova dela v plinarni, prekoračili za 175.713 gld. 60 nč.

Svetovalec Geiringer je v municipalni delegaciji izrekel svoje menenje, da se je to prekoračenje zgodilo vsled tega, ker se izdavanje denarja ni obdalo s takimi varnostnimi odredbami, da bi bila možna primerna kontrola. Takrat ni predsednik uprave plinarne niti z besedico oporekal tej opazki Geiringer-

jevi. In ta predsednik — Benussi — je bil tako sam prepričan o stvarih v plinarni, da je — zopet izvoljen predsednikom — izjavil prijateljem, da vsprejme izvolitev le zato, da ne bi se odpovedali tudi drugi. Po takih dogodkih, in zavedajoči se svoje odgovornosti, je bil župan seveda v skrbeh radi stvari v plinarni. Ni ga bilo tedna, da ne bi zahteval od mestnega računovodstva pojasnil o prokoračenjih in o kontroli računov v plinarni. Dosledno pa je dobival odgovor: Ne moremo nič povedati, ker ne vemo, h katerim partijam spadajo izdane svote.

Prišlo je najetje mest. posojila 24.000.000 kron. Mestni svet je sklenil, da iz tega denarja je poravnati obveznosti občine. In med te so se vštete tudi obveznosti plinarne. Zato je župan dne 21. oktobra poslal plinarni noto, s pozivom, naj se tekoči računi, ki jih ima plinarna z raznimi denarnimi zavodi, zaključijo do 31. rečenega meseca, in stvar naj bi bila urejena tako, da bi bile potrebščine plinarne pokrite iz lastnih dohodkov, denar za potrebne investicije naj bi se jemal iz novega posojila. Odgovor je došel še le 29. novembra m. l., a župan je dobil od mestnega računovodstva ono poročilo o upravi mestne plinarne, ki je tako razjarilo to upravo.

Mestni svet pa se je čutil — žaljenega in je prešel na dnevni red preko predloga, pridejanega rečenemu poročilu. Uzaljen po takem sklepu se je župan po seji izrazil morda nekoliko drastično, kar je provzročilo vihar proti njemu. Sedaj pa prosi plinarna sama, naj se imenuje preiskovalna komisija, a to je najbolje potrdilo, da omenjeni sklep mestnega sveta ni bil umesten, da je torej župan imel prav. Mestni svet mora sedaj le ustreči prošnji uprave plinarne. Neizogibno je, da se razmere mej plinaro in mestnim računovodstvom spravijo na čisto. Kajti odslej ne sme biti več mogoče, da bi en uradnik plinarne mogel izdajati 175.000 gld., ne da bi vedeli o tem ni upravni svet, ni mestno računovodstvo, ni mestni zbor. Statut plinarne treba premeniti.

Na te težke zatožbe je predsednik upravnega sveta plinarne, Benussi, odgovarjal na dolgo in tako razkačeno, da je župan posezal vmes: Ne žalite mestnega magistrata, ne zasramujte magistrata, ki je oblast itd. A baš in razkačenost vzbuja domnevanje, da je vendar le bilo nekaj ognja, kjer je toliko dima...

Slovenskim posestnikom hiš. Iz okolice nam pišejo: Pred časom sem bil šel na tukajšnje c. kr. davčno administracijo, da tam vdobim: »Naznanilo za stanovanja, ki so ostala prazna«. Vprašal sem, dobil pa ne! Gospod uradnik je sicer stegnil roko po nekih tiskovinah, ali ko je slišal, da zahtevam slovenskih, je rekel: Pridite jutri!!

Kakor veste, da se jaz ne dam ugnati v kozji rog, sem šel zopet, ali reklo se mi je: »Take tiskovine rabimo samo za mesto, kjer so velike hiše, zato imamo samo nemško-laške! Vi okoličani pa lahko take premembe kar napišete na polo navadnega papirja!!« Pole nisem dobil, pa tudi nebene prijave nisem napravil. Vprašam pa slovenske hišne posestnike iz mesta in okolice: Ni-li to srnata za vas, da sprejemate take in enake tiskovine v tujih jezikih?

Kje je vaš narodni ponos, kje je dobri vzgled nižjim slojem?! Kako hočete zahtevati od delavca ali malega posestnika, da naj bo naroden, ako ste vi taki strahopetci?! Zganite se torej, in ako ne gre drugače, ustanovimo si društvo hišnih posestnikov, kakoršno naši nasprotniki že imajo!!

Okoličan.

Jezikovna enakopravnost v škofjski pisarni v Trstu. »Naša Sloga« piše: Od raznih strani Istre tožijo duhovniki že dlje časa, da jim iz škofjske pisarne v Trstu pošiljajo razne spise v omotih z čisto italijanskimi naslovi: Dall' Ordinariato Vescovile di Trieste e Capodistria: N.... Al Venerabile Ufficio.... Ex Ufficio itd. Take naslove pošiljajo v čisto hrvatske župnije ali kapelanije in celo z hrvatskimi ali slovenskimi spisi notri. Vprašamo le, kaj bi rekli italijanski duhovniki, ako bi jim iz škofjske pisarne pošiljali spise v takih omotih z hrvatskim ali slovenskim naslovom?!!

Vremenski vestnik. Večeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6.0, ob 2. uri popoldne 12.0. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757.2. — Danes: plima ob 9.59 predp. in 10.30 pop. Oseka ob 4.3 predp. in 4.18 pop.

Mrtveci prijavljeni dne 15. t. m.: Martinčič Antonija, 80 l., Kjadin 565. — Ban Helena, 79 l., ul. della Guardia 17. —

Zatti Angela, 3 m., ul. Donadoni 4. — Fentler Jožefina, 57 l., ul. Stadion 20. — Plet Lucijan, 4 l., Corso 47. — Cavesso Celestin, 49 l., ul. Donota 30. — Carlovatti Alojzij, 5 m., zagata Galleria 2. — Milanovič Matej, 60 l., ul. Fontanone 27. — Kavčič Ivan, 10 m., Greta 246. — Švagelj Jožefina, 6 m., ul. Giulia 18. — Schein Avrelija, 1 m., ul. Giulia 10. B.

V bolnišnici: Svetina, 75 l. — Albertini Marija, 55 l. — Požar Ivan, 4 d. — Speranza Anton, 20 l. — Gustinčič Ana, 77 l. — Bursič Ivan 33 l.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 17. februarja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici S. Michele št. 3, 1 blagajnica; Piazza S. Giovanni št. 6, hišna oprava; v ulici Cassa di Risparmio št. 2, 1 blagajnica; v ulici del' Istria št. 3, priprave za prodajalnice, jestvine in hišna oprava; v Passeggio S. Andrea št. 28, hišna oprava; Piazza piecola št. 1, hišna oprava.

Pevsko društvo »Kolo« priredi jutri, v soboto dne 17. t. m. ob 9. uri zvečer svoj tretji in zadnji plesni venček in sicer v dvorani »Mally« ulica Torrente št. 16. Na ta venček je dovoljen ustup tudi dostojnim maskam. Vstopnina za gospode 40 nč., za gospe in gospice 20 nč. Kakor čujemo, bo ta venček eden najlepših, ker se za to priliko pripravljajo razne skupine, kakor tudi posamične maske.

Odbor je preskrbel potrebno za humoristični kotiljon, kakoršnjega še ni bilo videti na naših plesih!

Veselitec pevskega društva »Adrija« v Barkovljah prihodnjo nedeljo vsopred nastopi: 1. I. I. »Koračnica«, godba. 2. A. Sochor: »Spomin«, možki zbor. 3. F. Majcen: »Prva ljubezen«, valček, godba. 4. a) F. Ferjančič: »Sijaj solnce«, (nar.) možki zbor. b) * * * »Narodne pesmi«, mešan zbor. 5. I. Černe: »Fantazija«, godba. 6. A. Aškerc: »Delavčeva hči«, deklamuje Ljuzka Gustinčičeva. 7. V. Vanda: »V slovo«, čveteterospjev, umetnikov. 8. V. Vašak: »Moj dom«, godba. 9. Jan. Leban: »Večerna«, mešan zbor. 10. H. Ražem: »Mazurka«, godba. 11. I. N. Bartl: »Nes«, komični možki zbor. 12. P. Majcen: »Slovenski svet«, vence slov. pesni, godba. 13. A. L. Bistriški: »Lokavi snubač«, veselolgra v enem dejanju.

Začetek veselice točno ob 5. uri popoldne. Vstopnina: Na veselico za osebo 25 nč., sedeži za osebo 10 nč., na ples za možke 50 nč., za ženske 20 nč. Na obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Gospodarsko društvo v Šklednju bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 11. marca ob 3. in pol uri popoldne v dvorani Sanein Marije Čemot, h.-št. 508 se sledečim dnevnim redom: Nagovor predsednika, poročilo tajnika, delovanja društva v letu 1899, poročilo blagajnika za isto leto, sprememba pravil, morebitni predlogi, volitev novega odbora.

I. skupina za Trst in okolico. »Društva slov. odvet. in notarskih uradnikov« priredi svoj II. redni občni zbor dne 18. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih »Delavskega podpornega društva«, ulica Molino piecolo št. 1, I. nadstr. se sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora. 5. Predlogi in nasveti glede organizacije in delovanja skupine. 6. Razgovor glede društvenega obnovega zbora 4. marca t. l.

Gg. delodajalci so najuljudneje naprošeni, da se blagovolé udeležiti tega zborovanja svojih uslužbencev. Dobro došli bodo pa tudi tukajšnji neudi ter zunanji tovariši.

Ozirom na to, da se bo o tej priliki ukrepalo o doseganjem in bodočem delovanju skupine in društva ter o najvažnejši stanovskih svareh, priporočeno bodi najtopleje, da se vsaki redni ud skupine gotovo udeleži tega zborovanja.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda je daroval g. Igor Mankoč namesto vena svojemu botru Adolfu Angeli 10 kron.

Iz »Tržaškega podpornega in bralnega društva« nam pišejo: Cenjeni gospod urednik! Ker sem zastoj pričakoval, da kdo drugi kaj zine o »malem« plesu »Tržaškega podpornega in bralnega društva«, ki se je vršil minole sobote, dovoljite mi, da jaz spregovorim par besed. Koj po 9. uri se je jela zbirati plesoželjna mladina v mali, a jako ukusno prirejani društveni dvorani. Ob 9¹/₂

uri je pričel ples ter je trajal do pozne ure v najlepšem redu. Ples je vodil tega društva stalni plesovodja g. Umek. Godba (orkester) je svirala pridno in povoljno. Med odmorom je bilo dokaj živahno vrvenje ob rujni kapljici v gostilni pod isto streho a tudi v društvu samem je bilo poskrbljeno, da plesalci niso trpeli žeje. Kakor sem izvedel, priredi to društvo dne 24. t. m. še jeden tak ples. Jaz se ga hočem udeležiti in vabim tudi druge, da se ga udeleže v obilnem številu, kajti tam smo na svojem in se nam ne treba bati zabavljie, kakor se to često godi po čifutskih dvoranah za naš lastni denar. Pa zato je vredno to društvo, da se ga podpira, ker tudi ono z dohodki od svojih plesov podpira naše narodne težnje. Na svidenje torej due 24. t. m. v ulici Stadion št. 19!

Jeden naših.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Odprto pismo okrajnemu glavarstvu v Poreču.** Kakor večkrat že — seveda vsikdar brez uspeha — se zopet več občinarjev oprtaljskih v zadnji »Naši Slogi« obrača v odprtem pismu do okrajnega glavarstva v Poreču z vprašanji ozirom na občinske volitve.

Zakon od 7. februarja 1885., dež. zakonik § 133 veleva, da mora občinski načelnik, ali oni, ki ga nadomestuje, osem dnij po izvršenih volitvah sklicati člene novoizvoljenega zastopstva v sejo, da si isti izberejo načelnika.

V občini oprtaljski so se občinske volitve izvršile že v marcu 1898., a dne 17. junija 1899. je upravno sodišče na Dunaju to volitev potrdilo. Od 17. junija 1899. je minulo torej že 7 mesecev. Občinske posle pa še vedno vodi odbor petih mož!!! Po besedi in duhu zakona od 7. februarja 1885. § 33, bi se bil imel občinski zastop konstituirati 8 dni potem, ko je bil znan pravorek upravnega sodišča na Dunaju. Občinarji bi torej radi vedeli, kdaj se okrajno glavarstvo v Poreču zgame in stori svojo dolžnost, a so o tem tako — prosimo v tako slabih časih — hudomušni, da vprašujejo hkratu: »da li je ta slavna oblast že prejela navodilo ministerskega predsednika od dne 20. m. m., v katerem priporoča uradnikom, naj se strogo drže zakona, naj čuvajo ugled oblasti itd. itd.?!«

× **Nova podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Istro** se je ustanovila v Ždrenju. Pristopilo je že nad 80 členov. Ustanovni zbor je bil dne 4. februarja.

Vesti iz Kranjske.

* **Ubogi »Tugomer«!** Dvajset dolgih let si živel v miru pred visoko državno oblastjo in vsem ljubim svetom, a sedaj na enkrat — mah na mah! Bože mili! Čudna sicer, ali vendar resnica je to, kdor si enkrat prišel v navskrižje z oblastmi, se potem ne rešiš nič več njihove — skrbljivosti in varstva. Sedaj se je prepovedalo celo, da v licealni knjižnici Jurčičevega »Tugomera« niti v čitanje ne smejo več dajati dijakom! Ne dobi ga niti srednješolec niti učiteljčnik. Menda se niti pruskim Poljakom ne godi tako. Kdo je kriv, da so v osrednji pokrajini Slovenije možne tako reakcionarne razmere, ki bi bile v polni meri dostojne časov Metternichovega in Bachovega absolutizma? Kdo je kriv, da imajo v naši osrednji pokrajini vrhnege političnega uradnika, ki je po svojem osebnem prepričanju — saj državni uradniki imajo menda tudi svoje osebno prepričanje — v sosedstvu nemškega nacio-nalizma?! Kdo je kriv? Vsi skupaj, ker nas ni mar, kaj delajo z nami od ene strani tujinci-drugorođci, od druge pa birokracija! Mi nimamo časa misliti na to, da nam tla gore pod nogami in strehe nad glavami, ker moramo čakati, kedaj bo — definitivno pobita jedna slovenskih strank!!!

Vesti iz Štajerske.

— **Gostinčar**, ta žrtev divjastva celjskih nemčurjev, je bil večeraj pred celjskim porotnim sodiščem rešen obtožbe težkega telesnega poškodovanja, obsojen pa prestopka proti nevarnosti življenja na jednomo-sečni zapor in na poplačanje zasebne odškodnine Polancu v znesku 1880 K. Urednik »Domovine« Beg pa na 3 tedne zapora, postrežnega s postom.

Razne vesti.

London šteje po zadnji statistiki 6.500.000 prebivalcev. Na leto se število prebivalcev pomnoži za 80.000 duš. Vsake tri minute se rodi v Londonu eden otrok in vsakih pet minut umrje en človek. Židov je v Londonu več nego v Palestini. Piva pa spijejo v Londonu na leto 500.000.000 litrov. To je pač velikansko mesto.

Volkovi so se pojavili v velikem številu okoli Blagaja v Hercegovini ter so raztrgali že več živine.

Mojster v šahovski igri Emanuel Lasker, ki velja sedaj za najboljšega igralca na svetu, bil je od vseničnice v Heidelbergu za njegove matematične disertacije, promoviran doktorjem filozofije.

Za nakup zgodovinske hiše v Mausurahu, kjer je bil francoski kralj sv. Ludovik leta 1249. zaprt, se je v Parizu zasnova poseben odbor. Hišo hočejo prirediti za muzej, v katerem bodo spravljali starine iz križarskih vojen.

Tudi policija ga ni našla. Neka v Stuttgartu živeča angleška dama je odposlala novembra meseca lanskega leta razglednico z naslovom: »General Buller, prihajajoči v Pretorijo«. Ta razglednica je prišla sedaj, kakor poročajo iz Stuttgarta, nazaj na odpošiljateljico s poštnim zaznamkom: »Naslovljene ni prišel; ga tudi s pomočjo policije ni najti; nazaj!«

(Kako naj bi ga bila našla v Pretoriji, ko mož še vedno tam nekje v Natalu, ob reki Tugeli, zmaguje po — rakovo! Opomba stavek.)

Književnost in umetnost.

Tisoča predstava slovenskega »Dramatičnega društva« v Ljubljani se je vršila v torek dne 13. t. m. zvečer v deželni gledališču ljubljanskem. Pred številnim občinstvom vršila se je lepa in velepomembna slavnost. Gledišče je bilo polno ter krasno razsvetljeno. Vspored je bil ta-le: Ganglov prolog, v katerem so narisani boji slovenskega gledališča, a tudi izražena nada do boljše bodočnosti. Potem se je pela Vilhar-Schantlova spevoigra »Jamska Ivanka«. Čula se je ouvertura najboljših slovenske opere »Gorenjski slavček«. Dalje se je igrala prva slovenska spevoigra »Županova Mica« in končno se je zapela Parmova »Stara pesem«.

Gotovo je ob tej svečani tisoči slovenski predstavi marsikomu, ki je bil priča žalostnih razmer slovenske Talije v prvi dobi preporoda slovenskega naroda, ko se je v deželni gledališču šopiril le tujinec a Slovenci so mogli dati predstave le v čitalniških prostorih — gotovo je marsikomu izmed teh uhajal pogled nazaj v ono tužno dobo in se mu je srce gotovo širilo v ponosu nad velikansko razliko mej prej in sedaj. In oni ljubljanski Nemci in Nemškarji, ki so mogoče pred kakimi tridesetimi ali več leti še s preziranjem zrl na »kmetiške« Slovence in njih beraško kulturo ter si niti sanjati niso pustili, da bo ta ponižni, zaničevani rod kdaj sam visoko nosil bakljo lastne kulture in lastne prosvete — so si lahko rekli, da tak narod, ki je v tako kratki dobi in ob tako neugodnih razmerah dosegel tako daleč, ni rojen za hlapca in sužnja in ne bo tudi nikdar več hotel priznavati in nikdar več trpeti kacega tujca kakor svojega gospodarja na lastni mu zemlji.

Kako zelo pa so bili Nemci vneti za napredek slovenskega naroda tedaj, ko se imeli v rokah vse urade in oblasti, priča dejstvo, da je stoprav v tretjem letu po ustanovitvi »Dramatičnega društva«, t. j. leta 1869. dovolil(?) deželni odbor, da sme(?) društvo uporabiti deželno gledališče po je dno nedeljo na mesec! Nemci svojih lož niso hoteli dati Slovincem niti proti najvišjemu plačilu. Mlado društvo se je hotelo razvijati in razširiti, a deželni odbor mu ni hotel dovoliti več nego štiri predstave na mesec; vsaka predstava pa se je morala naznaniti en teden naprej. Konečno pa je prišlo leto, ko vesled nemške ljubezni društvo ni moglo prirediti ni jedne predstave. Zemni in tužni so bili ti časi. A prihajala je zora... Pogorelo je staro gledališče, pogorelo nemško oblastvo in slovenska Talija je nastopila svojo svitlo pot, novo slavno ero. Slovensko gledališče je visoko nadkrililo nemško.

V zgodovini ljubljanskega »Dramatičnega društva« leži za nas primorske Slovence najkrasnejši nauk, da resnično »iz malega raste

veliko«. Kakor primitiven, neznan je tudi začetek slovenskih gledališčnih predstav v Primorju, tako obsejen in krasen bo lahko vsploh v lepši bodočnosti. Pred vsem pa treba, kakor povsodi, tudi tu vstrajnosti in tesno organizovanega društva. Ali bi se v Trstu res ne moglo ustanoviti tako društvo?

Brzjavna poročila.

Cesar v Budimpešti.
BUDIMPEŠTA 16. (K. B.) Cesar je došel danes zjutraj semkaj.

Ravnik hotel ubegniti.
LJUBLJANA 16. (P.) Blaž Ravnik, o katerem ste opetovano poročali, da je bil radi hudodelstva umora obsojen na smrt, a je bil pomiloščen in se mu je obsodba spremenila v dosmrtno ječo — je danes v jutro poskusil ubegniti, a so ga zalotili na strehi jetnišnice.

Stavke.
PRAGA 15. (K. B.) Položaj v čeških štrajkovnih okrajih nespremenjen. Dan za dnevom so shodi, na katerih pozivajo delavce, naj vstrajajo.

Ogerska zbornica poslancev.
BUDIMPEŠTA 15. (O. B.) Ko so rešili ostale naslove proračuna ministerstva na kraljevem dvoru, se je pričela razprava o proračunu ministerstva za notranje stvari. Po kratki debati so razpravo odložili na jutri.

Nemški cesar na potovanju.
BEROLIN 15. (K. B.) Cesar Viljelm je popoldne odpotoval v Hubertusstock.

Turški poslanik v avdijenci.
BEROLIN 15. (K. B.) Cesar je večeraj popoldne sprejel v avdijenci turškega poslanika Tewfik-pašo.

Angleži o gibanju ruskih čet.
LONDON 15. (K. B.) »Times« pišejo v nekem članku o napredovanju Rusije proti Heratu: Skoro ni dvoma, da se je ruska vlada prepričala, da je sedaj prišel psihološki trenutek, ko hočejo z aktivno demonstracijo pritiskati na angleški urad za zunanje stvari. Omenjeni list misli, da je namen koncentracije ruskih čet v Kušku ta, da si Rusija olajša pridobitev nekaterih točkov pri Spietu v Perziji. »Times« dostavljajo, da morajo biti Angleži pripravljeni, da branijo svoje koristi ob perzijskem zalivu in v Perziji proti vsemu svetu.

Novi avstrooger. poslanik v Belemgradu.
BELGRAD 16. (K. B.) Novoimenovani avstro-ogerski poslanik pl. Haidler je večeraj izročil kralju Aleksandru na slovesen način svoje poverilno pismo. Prisrčne besede, govorjene o tej priliki, odgovarjajo prijateljskim razmeram med obema vladama.

Vojna v južni Afriki.

Portugalci in vojna.
LONDON 15. (K. B.) »Reuter« javlja iz Beire dne 15. t. m.: V Lourenzo Marquez oporekajo, da bi bilo odpotovalo portugalsko topništvo, da zabrani Boereem prekoračenje nevtralnega zemljišča. Vendar se je v tem okraju kršila nevtralnost. Od todi je odpotovalo vojaštvo. Vse železniške moste stražijo močni oddelki portugalskih vojakov.

Pretrgana brzjavna zveza.
LONDON 15. (K. B.) »Reuter« javlja iz Lorenzo-Marqueza dne 13. t. m. Brzjavna zveza s Pretorijo je zadnja dva dni pretrgana.

Pravde proti kapskim Holandcem.
LONDON 15. »Reuter« javlja iz Capetowna: Jednega Holandcev naseljenih na Kapu, ki so bili ujeti o spopadu pri Springsfieldu in potem postavljeni pred vojno sodišče, je sodišče oprostilo, ker ni bilo dovolj dokazov.

Zgube Angležev pri Rendsburgu.
LONDON 16. (K. B.) »Reuter« javlja iz Rendsburga: Zgube Angležev v bitkah pri Rendsburgu dne 10. in 12. t. m. so naslednje: 4 častniki in 7 mož mrtvih, 6 častnikov in 14 mož ranjenih. Ne ve se pa za 2 častnika in 8 mož. O dveh polkih še ni znano število zgub.

Angleži so zapustili Rendsberg.
LONDON 16. (K. B.) Kakor poroča »Daily Chronicle« iz Capstadta z dne 14. t. m., so angležke čete zapustile Rendsberg ter se umaknile v Arundel.

General Fréneh v Kimberleyu.
LONDON 16. (K. B.) General Roberts brzjavlja uradno iz Jakobsthala, da je general Fréneh s konjico, artilerijo in pešci na konjih došel v Kimberley.

Vesti iz boerskega tabora.

LONDON 16. (K. B.) »Reuter« javlja iz Pretorije z dne 12. t. m.: Kakor javlja dopisnik iz Colesberga, se je vršila v petek tamkaj bitka, v kateri so bili 3 Boerei ubiti, dočim jih je 5 ranjenih. — Iz glavnega boerskega tabora javljajo »Reutrjevi poslovnič« dne 13. t. m.: Večeraj je general Botha z majhno četo prekoračil Tugelo ter si ogledal torišče, katero so bili zapustili Angleži. Botha je trčil na 40 suličarjev, ki so bili menda zaostali, ter se je z njimi spopadel, o čemer je bilo 13 Boereev ubitih, 5 ranjenih in 9 ujetih. Večeraj je odkorakal močen boerski oddelek proti Colensu ter se utaboril pri Bohskoppu. V bližini Ludysmitha je vse mirno.

Trgovina in promet.

Razširjenje tržaškega pristanišča.
Kakor javlja »Fremdenblatt«, so zadnje dni v ministerstvu zaključili posvetovanja o razširjenju tržaškega pristanišča. Morda bo državni zbor o prvih svojih razpravah imel priliko, da reši to važno vprašanje.

Strogo zdravniško preiskavo
avstrijskih provenijene po morju, ki je obstajala od 3. junija 1899, je grška vlada dvignila z naredbo od dne 3. febr. 1900.

Promet z dogami iz Trsta in z Reke januarja meseca 1900.

Prispelo je v Trst 250.000 kosov, in sicer 150.000 kosov čez Metković iz Bosne in 100.000 kosov z železnico. Izvozilo se je iz Trsta 863.435 kosov v Oporto, 519.302 kosov v Bordeaux in 3800 kosov v Italijo. — Z Reke se je izvozilo: 1.127.903 kosov v Marseille, 930.975 kosov v Cette, 166.361 kosov v Bordeaux, 135.579 kosov v Italijo, 114.455 kosov v Algier, 56.700 kosov v London, 2770 kosov v Tunis in 805 kosov na Grško. — V katero stroko koli pogledamo, povsod nas prekaša mlada Reka!

Dohodki avstrijskega Lloyda decembra meseca 1899

so znašali 1.347.006 gl., proti 1.386.711 gl. v isti dobi 1898, torej v decembru 1899 za 39.705 gl. manj, dasi so decembra 1899 p r niki prepotovali za 7.689 milj več nego v isti dobi 1898. Vse leto 1899 pa je po doseganjih računih, katerim pa še lahko sledijo popravki, bi bilo glede dohodkov ugodnejše nego leto 1898, in sicer je bilo 197.247 gl. več dohodkov nego prejšnjega leta; tudi prepotovanih milj je bilo 24.131 več nego leta 1898.

Poštne pošiljave, rešene o nezgodi pri Kalsdorfu.

(Dalje.)
Ostanki kasete iz kositra, v kateri so bili spravljani en stopljen Goldregulus, en novec po 20 mark poleg druge stopljene kovine, katere se dosedaj ni moglo razločiti. Na zunanji strani nekega dna, najbrže onega od kasete, se nahajajo različni, večinoma precej močno zabuhli, deloma čisto stopljeni zlati, poleg dobro razločljivega starega avstr. bakrenega noveca, najbrže 1 kr. Različni večji in manjši stopljeni kosi različnih oblik, kojih pri ogledu samemu ni mogoče prosoditi. Štiri-kratni dukat z zabuhlimi ostanki 4 kosov, najbrže navadnih dukatov. 3 kosi frane. 20 fre. od požara očrnelih, 1 kos belg. 20 fre. od požara očrnel, 1 kos avstr. dukata, 1 kos nedoločljivega zlata, 1 kos nedoločljive bakrene plošče, 1 kos najbrže 5 šilingov, 1 kos najbrže 2 šilinga, 2 kosa najbrže 1 šiling, 1 jubilejska spominska medalja, 1 kos avstr. krome skup stopljene z enim kosom 20 st., 1 kos ogerskega močno očrnelega in zabuhlega srebrnega goldinarja, 1 kos 20 st. skup stopljenih z enim kosom 2 st., 2 kosa močno očrnelih 20 st., 1 kos močno očrnelih 10 st., 1 kos močno očrnelih 10 st., 1 kos močno očrnel 1 h, 2 kosa rimskih medenih novecev, 1 kos laškega noveca (bakrenega). Željni in železom namešano skup stopljenih zlatov poleg drugih stopljenih ostankov, koje se bo moglo še le po natančnejši preiskavi določiti. Različni stopljeni ostanki stekla in navidezno nepristnih kosov, med tem 1 verižica s št. 4 punciranim srebrnim karabinerjem. 1 kos stopljene tvarine, najbrže zlahtne kovine s kamni, koje se bo moglo še le po natančnejši preiskavi določiti.

(Zvršetak pride.)
Denarni trg.
Položaj na javnem trgu na Dunaju se ni spremenil; promet je bil neznan. Stavki za bančne akepte prve vrste so bili tudi nadalje 3 $\frac{3}{4}$. — V Berlinu pa je privatni diskont zopet poskočil, in sicer na 4%. Te-

densko nalaganje efektov se je vršilo gladko ter se je dobivalo denar v bankah za 4 $\frac{7}{8}$ % v kulisi pa po 5 $\frac{1}{4}$ %. Na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke so znašale vloge 300.000 kron; temu je stalo nasproti zapadlosti za 6,5 milijonov kron.

Dražbe nepremičnin.

Dne 29. marca 1900. dopoldne ob 10. uri bo pri sodnji v Komnu v izbi štev. 3. dražba nepremičnin: 2. 3. 6. 7. 11. 13. 14. 16. 17. 19. in 20. telo vlož. št. 20 zemljišnice za občino Mavhinje.

Nepremičninam je določena vrednost na 6522 K in sicer: a) 2. telo = 70 K, b) 3. telo = 220 K, c) 6. telo = 330 K, d) 7. telo = 160 K, e) 11. telo = 200 K, f) 13. telo = 64 K, g) 14. telo = 336 K, h) 16. telo = 208 K, i) 17. telo = 1294 K, k) 19. telo = 3600 K, l) 20. telo = 40 K.

Najmanjši ponudek znaša: 4348 K, in sicer: ad a) 46.67 K, ad b) 146.67 K, ad c) 220 K, ad d) 106.67 K, ad e) 133.33 K, ad f) 42.67 K, ad g) 224 K, ad h) 134.67, ad i) 862.67 K, ad k) 2400 K, ad l) 26.67 K.

Novo železnice.

Kakor poročajo z Dunaja z dne 11. t. m., predloži vlada državnemu zboru, ki se snide 22. t. m., načrt o železnicah, ki se imajo zgraditi. Razven načrta o progji čez Ture predloži vlada kakor nadaljevanje iste proti jugu progja Karavanke—Bohinj. Ta progja bi šla čez Celovec, Ljubelj in Bled, od koder bi se obrnila v Soško dolino proti Gorici. Karavanke bi dobile v Ljubelju predor, ki bi bil dolg eno miljo. S to progjo bi skrajšali zvezo med Trstom in Dunajem za 50 kilometrov.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 16. Pšenica za oktober K. 7.90 do 7.91. Pšenica za april K. 7.71 do 7.72 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.45 do 6.46. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.09 do 5.10. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.08 do 5.09.

Pšenica: ponudbe zmerne povpraševanje slabo, mirno. Prodaja: 15000 met. stot. nespremenjeno Vreme: Veter mraz.

Hamburg 16. Trg za kavo. Santos good average za mare 36.75 za maj 37.25, za september 38.— za december 38.75 Denar.

Havre 16. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 44.25, za juli 50 k. frankov 45.—.

Dunajska borza dne 16. februvarja.

	danes	večeraj
Državni dolg v papirju	92.85	99.95
„ v srebru	99.85	99.95
Avstrijska renta v zlatu	99.15	99.45
„ „ kronah 4%	99.55	99.45
Kreditne akcije . . .	236.70	236.40
London 10 Lsr. . . .	242.45	242.40
20 mark	23.62	23.62
Napoleoni	19.26	19.25
100 italijanskih lir . . .	89.75	89.75
Cekini	11.38	11.38

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje)
Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Sladčičarna in pekarna
HENRIK STIBIEL-A
TRST - Piazza S. Giacomo Str. 3, Corso - TRST
Priporoč za pustni čas svoj veliki izbor vsakvrstnega najfinejšega peciva in sicer za poroke, pojedine, krste, pogostovanja kakor, sladčice, konfete, čokolado, fine pijače: rozoljo, marsala, malaga, ciper, rum itd. itd.
Velika pekarna, kruh vedno svež.
Sprejemo naročbe od zasebnikov za vsakovrstno pecivo. Postrežba točna. Cene nizke.

Proti kašlju,
gribohu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljje preko Sv. Marka, Škedenja, Sv. Sobote, Miš ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.; 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.; 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“.)

V Umag vsak dan razum nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30 6 pop.

Furlanska železnica.

Odhod iz Tržiča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo 10.42 — in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Tržič:

7.20, 9.45, predp., 5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn. Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.— brzovl. Dunaj, zveza z Reko
8.25 — Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.— omn. Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 — pošt. Dunaj, zveza Budapešt in Zagreb
12.45 pop. omn. Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35 — Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 — Benetke (via Červinjan in via Videm)
Rim (via Bixij) naravnost.

6.25 — pošt. Dunaj, zveza z Reko
8.15 zveč. brzovl. Kormin
8.15 — Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 — meš. Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 — do Mürtzschlaga
6.10 — (samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš. iz Mürtzschlaga, Beljaka itd.
7.33 — iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 — brzovl. iz Kormina
9.28 — Dunaj, zveza s Pešto, Mnihim
10.25 — pošt. Dunaj, zveza z Reko
10.40 — brzovl. iz Italije preko Kormina
11.20 — omn. iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. pošt. Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zveč. omn. iz Italije preko Kormina
8.30 — brzovl. iz Italije preko Kormina
9.— — Dunaj, zveza z Reko
11.35 — omn. iz Italije preko Kormina
10.38 pdp. (samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp. Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 — Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop. Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 — brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 — Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp. Divača
9.35 — Pulj, Rovinj
11.15 — Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zveč. Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 — brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 — Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih.)

Zahvala.

Podpisana rodbina se pristrčno zahvaljuje vsem onim, ki so nje nepozabno mater

Nežo Ščuka

spremili k večnemu počitku, ali pa so podpisani drugače izkazali svoje sočutje. Bog poplačaj!

V Barkovljah, dne 15. februarja.

Rodbina Ščuka.

Prodajalnica mrežic

za plinovo luč (Auer)

Javljam slavn. občinstvu, da sem odprl svojo prodajalnico nepregorljivih mrežic za plinovo luč (Auer) na vogalu Piazza Negozianti in Via dell' Arsenale

Uvažuj se geslo:

Svoji k svojim

se priporočam za obilne naročbe.

Dragotin Vitez

Glavno zalogo

voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sezani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

MEJNARODNI PANORAMA
TRST - Borzni trg 14 - TRST

Od 11. do 18. januarja
Jako zanimivo potovanje po Grškem, Krf, Atene, Patras, Pirej in Ips, grške luke itd.
50 podob 50.
Vstopnina 20, otroci 10 kr.

„Naša straža“

išče spretnega poslovodjo za trgovino z jestvinami. Plača 30 gld. na mesec. — Priporoča spretnega pisarja za kako mesto izven Trsta. Dotični je nedavno dopolnil 14 mesečno ječo radi izgrediv proti Lahom v priški cesarične smrti. Zna dobro slovenski, hrvaški in laški, nemški srednje. Dopršil je peto realko v Trstu.

Načelninstvo „Naše straže“
v Ljubljani.

Spedijska poslovnic

Gašpar Hvalič
v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovencev v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljenje nepoškodovanega blaga se zagotavlja.

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien)

Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana no. vovrstna lesena zastirala (Rouleaux), in žaluzije. — Ceniki gratis.

Agentje

za privatne odjemalce se povsod iščejo.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.

Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Pahor Ivan

v ulici Conti št. 2 ima pekarno in sladličarno. Svež kruh večkrat na dan. Prodajanje moke in sprejemanje domačega kruha v pečivo. Postrežba točna.

VEKOSLAV PLESNIČAR

TRGOVINA JESTVIN

Trst — Via Giulia št. 25 — Trst.

Naznanjam slavn. občinstvu, da sem prevzel že dobro poznano prodajalnico jestvin G. Grattoni, katero sem popolnil z najboljšim in svežim kolonialnim blagom kakor: **kava, riž, olje, testenine, sir, maslo, moka, raznovrstna fina vina v buteljkah**, ter sploh vse jestvine.

Pošiljam blago na deželo po poštnem povzetju, v mestu je donajanje na dom brezplačno.

Nadejaje se obilne podpore slavn. občinstva v mestu in na deželi, beležim spoštovanjem udani

Vekoslav Plesničar, trgovec.

Narodna jed

postati morajo testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Znidarski & Valenčič v Il. Bistrici po njih izbornem okusu, obilni redilnosti, nizki ceni in jednostavnem pripravljanju. Zahtevajte jih v vseh prodajalnicah jestvin.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopije želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z življenjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr. **želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zaslženje**

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse neradnosti v krvnih ocvah, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravčasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: **glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem**, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

in nje neprijetne posledice kakor: **stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje** in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih žilcev (**haemorrhoidne bolečine**), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ličvedne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje

navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščaja krvi in bolehnega stanja jeter. Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod **nervoznem zbezanjem in otožnostjo** kakor tudi pogosti **glavoboli in nespanje** povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposodbujo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposodbuja močno menjavo snovi, povspušuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnoge številna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nvc. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sezani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Tržiču, Ogleju, Červinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradščici, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošinju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vizinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskeji in sosednih deželah.

Tudi razpošilja trvdka: lekarnice v **Trstu Piazza grande št. 3 in Via nuova št. 27**, po 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskeji poštnina in zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izrečn

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Moje zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevčega soka 320,0, mane 30,0, koprive, jagneža, omanovih korenin, američanskega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

SEMINA
z nasadov cvetic, travnikov itd.

tvrde Wolfner & Weisz

na Dunaju
po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga v Trstu:

Roberto Bambule
cveticar

v Via delle Torri (Palaca Diana).

„Konsumno društvo“ pri Sv. Jakobu
je odprto
v soboto 9. februarja 1900

svojo novo gostilno

v ulici Concordia vogel ulice Vespucci

Na obilni obisk najinjudnje vabi

Odbor.